

**MEREKA BENTUK MODUL MAi-T TERHADAP
KEMAHIRAN BERFIKIR ARAS TINGGI MURID
KESUSASTERAAN MELAYU**

oleh

ARFAH BINTI AHAMAD

**Tesis yang diserahkan untuk
memenuhi keperluan bagi
Ijazah Doktor Falsafah**

April 2019

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, syukur yang tidak terhingga ke hadrat Allah s.w.t kerana dengan limpah kurnia dan izin-Nya, maka kajian dan penulisan tesis ini dapat disiapkan sehingga ke penghujungnya.

Pertamanya, saya ingin merakamkan ucapan penghargaan dan jutaan terima kasih ini khas untuk penyelia utama saya, Dr. Fadzilah bte Amzah, dan penyelia bersama, Prof. Madya Dr. Rohizani binti Yaakub yang begitu banyak memberi bantuan, cadangan, tunjuk ajar, bimbingan, nasihat dan sokongan yang jitu kepada saya sehinggalah kajian dan penulisan ini berjaya disempurnakan. Segala komitmen, dedikasi, kesungguhan dan kesabaran yang ditunjukkan oleh mereka telah menyuntik semangat dan motivasi kepada saya untuk menyempurnakan kajian ini.

Ucapan penghargaan ini juga saya tujukan kepada semua pensyarah yang terlibat sebagai panel penilaian tesis, iaitu Prof. Dr. Mahzan bin Arshad (UPSI), Prof. Madya Dr. Azidah bt Abu Ziden, Prof. Madya Dr. Mohammad Zohir bin Ahmad @ Shaari dan Prof. Madya Dr. Aswati binti Hamzah yang banyak membantu dalam menetapkan hala tuju dan kualiti penulisan kajian. Segala pandangan, cadangan dan nasihat yang diberi adalah sangat membantu dalam menyempurnakan kajian ini. Penghargaan ini juga ditujukan kepada Dekan, Timbalan Dekan, para pensyarah dan staff Pusat Pengajian Ilmu Pendidikan (PPIP), USM.

Saya juga ingin merakamkan ucapan penghargaan kepada Bahagian Tajaan Pendidikan, Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) kerana memberi peluang Cuti Belajar Bergaji Penuh Tanpa Biasiswa (CBBP TB) kepada saya untuk menyambung pengajian di Universiti Sains Malaysia. Semoga dapatan kajian ini dapat menyumbang manfaat kepada semua pihak, khususnya membantu murid dalam proses pembinaan kemahiran berfikir aras tinggi bagi menghadapi gelombang

cabaran pada abad ke-21 ini. Ucapan penghargaan ini juga saya dedikasikan untuk penyemak modul dan UP KBAT, iaitu Profesor Dr. Irfan Naufal Umar, Dr. Muhammad Sidek bin Said, Dr. Yeoh Poh Choo, cikgu Mohd. Hizam bin Abdullah dan cikgu Azhar bin Ibrahim. Tidak lupa ucapan penghargaan kepada pengetua, guru-guru dan murid-murid yang terlibat secara langsung atau tidak langsung dalam kajian ini. Terima kasih juga untuk semua sahabat seperjuangan atas segala sokongan, semangat dan kekuatan untuk kejayaan ini.

Akhir sekali, buat Wan dan Bat, serta Mak, terima kasih atas segala semangat dan doa yang sentiasa kalian titipkan untuk kejayaan ini. Khas untuk suami tercinta, Azman bin Jusoh dan anak-anak yang disayangi – Ahmad Azaruddin, Ahmad Azamuddin, Azrin Azrina dan Ahmad Amiruddin, segala pengorbanan, kasih sayang dan doa kalian merupakan sumber kekuatan dan inspirasi kajian ini dapat disempurnakan.

KANDUNGAN

1.1	Pengantar	16
1.2	Pendekatan Komunitarian Malaysia di Malaysia	26
	1.2.1. Malaris pendiri-pai Komunitarian Malaysia	27
	1.2.2. Pendidikan, kemahiran dan teknik perkhidmatan Komunitarian Malaysia	46
	1.2.3. Isu-isu dalam pendidikan Komunitarian Malaysia	52
1.3	Kemahiran berteknik	56
	1.3.1. Penerapan elemen kemahiran berteknik dalam sistem pendidikan Malaysia	57
	1.3.2. Model kemahiran berteknik di Malaysia	66
	1.3.3. Kemahiran Berteknik Area Tinggi (KBAT) dan Program I-THINK	73
1.4	Alat berteknik dalam komunitarian berteknik	78
	1.4.1. Peta Persekitaran (David Harvey)	80
	1.4.1(a) Peta Budaya (C. Wright Mills)	81
	1.4.1(b) Peta Rujuk (Rudolf Meys)	86
	1.4.1(c) Peta Ruang Bersejarah (Graham Smith & Alvin)	87
	1.4.1(d) Peta Paksi (Trevor May)	89
	1.4.1(e) Peta Dataran (Anwar May)	90
	1.4.1(f) Peta Arah (Rena May)	92
	1.4.1(g) Peta Pahlawan Air (Rudolf May)	93
	1.4.1(h) Peta Jal (Rudolf May)	96

JADUAL KANDUNGAN

PENGHARGAAN.....	ii
JADUAL KANDUNGAN.....	iv
SENARAI JADUAL.....	viii
SENARAI RAJAH.....	xi
SENARAI LAMPIRAN.....	xiii
SENARAI SINGKATAN.....	xv
ABSTRAK.....	xix
ABSTRACT.....	xx

BAB 1 PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan.....	1
1.2 Latar belakang kajian.....	5
1.3 Pernyataan masalah.....	12
1.4 Tujuan kajian.....	19
1.5 Objektif kajian.....	20
1.6 Soalan kajian.....	20
1.7 Hipotesis kajian.....	21
1.8 Kepentingan kajian.....	21
1.9 Rasional kajian.....	24
1.10 Batasan kajian.....	29
1.11 Definisi operasional.....	33
1.12 Rumusan.....	35

BAB 2 TINJAUAN LITERATUR

2.1 Pengenalan.....	36
2.2 Pendidikan Kesusasteraan Melayu di Malaysia.....	36
2.2.1 Matlamat pendidikan Kesusasteraan Melayu.....	42
2.2.2 Pendekatan, kaedah dan teknik pembelajaran Kesusasteraan Melayu.....	46
2.2.3 Isu-isu dalam pendidikan Kesusasteraan Melayu.....	52
2.3 Kemahiran berfikir.....	59
2.3.1 Penerapan elemen kemahiran berfikir dalam sistem pendidikan Malaysia.....	61
2.3.2 Model kemahiran berfikir di Malaysia.....	66
2.3.3 Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) dan Program i-THINK.....	72
2.4 Alat berfikir dalam kemahiran berfikir.....	78
2.4.1 Peta Pemikiran (David Hyerle).....	80
2.4.1(a) Peta Bulatan (<i>Circle Map</i>).....	85
2.4.1(b) Peta Buih (<i>Bubble Map</i>).....	86
2.4.1(c) Peta Buih Berganda (<i>Double Bubble Map</i>).....	88
2.4.1(d) Peta Pokok (<i>Tree Map</i>).....	89
2.4.1(e) Peta Dakap (<i>Brace Map</i>).....	90
2.4.1(f) Peta Alir (<i>Flow Map</i>).....	92
2.4.1(g) Peta Pelbagai Alir (<i>Multi Flow Map</i>).....	93
2.4.1(h) Peta Titi (<i>Bridge Map</i>).....	95

2.4.2	Peta Pemikiran Matahari.....	96
	2.4.2(a) Peta Matahari (<i>Sun Map</i>).....	97
2.5	Landasan teori kognitif pembelajaran multimedia dalam pembinaan modul MAi-T.....	99
	2.5.1 Teori kognitif pembelajaran multimedia.....	100
	2.5.2 Adaptasi teori kognitif pembelajaran multimedia dalam pembinaan modul MAi-T.....	103
	2.5.3 Teori beban kognitif.....	105
2.6	Elemen KBAT dalam modul MAi-T berasaskan Taksonomi Anderson & Krathwohl (2001).....	108
2.7	Tinjauan terhadap kajian-kajian lepas.....	113
2.8	Kerangka konseptual kajian.....	129
2.9	Rumusan.....	132

BAB 3 METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan.....	134
3.2	Reka bentuk pembinaan modul MAi-T.....	134
3.3	Reka bentuk kajian.....	137
3.4	Teknik persampelan.....	140
3.5	Kaedah pengumpulan data.....	142
	3.5.1 Data kuantitatif.....	142
	3.5.2 Data kualitatif.....	142
3.6	Instrumen kajian.....	143
	3.6.1 Instrumen Ujian Penilaian Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (UP KBAT).....	143
	3.6.2 Pentadbiran kajian rintis instrumen UP KBAT.....	147
	3.6.3 Kesahan dan kebolehpercayaan instrumen UP KBAT.....	148
	3.6.4 Penilaian jawapan dan peraturan pemberian markah.....	149
	3.6.5 Kebolehpercayaan pemarkahan.....	151
3.7	Soalan temu bual.....	152
	3.7.1 Soalan temu bual murid.....	154
	3.7.2 Soalan temu bual guru.....	155
3.8	Pelaksanaan kajian.....	155
3.9	Penganalisan data kajian.....	159
	3.9.1 Analisis data kuantitatif.....	160
	3.9.2 Analisis data kualitatif.....	162
3.10	Triangulasi.....	162
3.11	Rumusan.....	163

BAB 4 REKA BENTUK PEMBINAAN MODUL AKTIVITI i-THINK (MAi-T)

4.1	Pengenalan.....	165
4.2	Reka bentuk pengajaran.....	166
4.3	Reka bentuk pengajaran model ASSURE.....	167
4.4	Fasa I: Fasa pembinaan Modul Aktiviti i-THINK.....	172
	4.4.1 Menganalisis murid.....	172
	4.4.2 Menyatakan objektif.....	176
	4.4.3 Memilih kaedah, media dan bahan.....	180

4.4.4	Menggunakan media dan bahan.....	182
4.4.5	Menggalakkan penglibatan murid.....	183
4.5	Fasa II: Fasa penilaian formatif.....	186
4.5.1	Penilaian pakar.....	187
4.5.1(a)	Penilaian pakar reka bentuk.....	188
4.5.1(b)	Penilaian pakar pengaplikasian Peta Pemikiran i-THINK.....	191
4.5.1(c)	Penilaian pakar Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT).....	194
4.5.1(d)	Penilaian guru pakar kebolegunaan modul MAi-T.....	198
4.6	Modul akhir MAi-T.....	204
4.7	Taklimat dan penerangan modul MAi-T.....	206
4.8	Rumusan.....	208

BAB 5 KEPUTUSAN ANALISIS

5.1	Pengenalan.....	210
5.2	Analisis data kuantitatif.....	211
5.2.1	Analisis taburan responden.....	211
5.2.2	Pengujian hipotesis kajian.....	213
5.2.3	Kesan modul MAi-T ke atas Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT).....	214
5.3	Analisis data kualitatif.....	215
5.3.1	Analisis dokumen.....	216
5.3.1(a)	Mencipta sajak.....	220
5.3.1(a)(i)	Ketepatan tema.....	221
5.3.1(a)(ii)	Ketepatan bentuk sajak.....	223
5.3.1(a)(iii)	Penggunaan bahasa yang indah.....	223
5.3.1(b)	Mencipta pantun.....	230
5.3.1(b)(i)	Ketepatan tema.....	230
5.3.1(b)(ii)	Ketepatan bentuk pantun.....	233
5.3.1(b)(iii)	Penggunaan bahasa yang indah.....	242
5.3.2	Analisis temu bual murid.....	252
5.3.2(a)	Pengajaran dan Pembelajaran (PdP) berasaskan murid.....	254
5.3.2(a)(i)	Memudahkan proses pembelajaran...	254
5.3.2(a)(ii)	Pembelajaran aktif.....	257
5.3.2(a)(iii)	Meningkatkan kemahiran berkomunikasi.....	261
5.3.2(b)	Meningkatkan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT).....	263
5.3.2(b)(i)	Menganalisis.....	264
5.3.2(b)(ii)	Menilai.....	271
5.3.2(b)(iii)	Menganalisis dan menilai.....	273
5.3.2(b)(iv)	Mencipta.....	274
5.3.3	Analisis temu bual guru.....	278
5.3.3(a)	Pengajaran dan pembelajaran (PdP) berasaskan murid.....	280
5.3.3(a)(i)	Memudahkan proses pembelajaran...	281

	5.3.3(a)(ii)	Pembelajaran aktif.....	284
	5.3.3(a)(iii)	Meningkatkan kemahiran berkomunikasi.....	287
	5.3.3(a)(iv)	Menampilkan gaya kepimpinan.....	289
5.3.3(b)		Meningkatkan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT).....	290
	5.3.3(b)(i)	Menganalisis.....	291
	5.3.3(b)(ii)	Menilai.....	300
	5.3.3(b)(iii)	Menganalisis dan menilai.....	303
	5.3.3(b)(iv)	Mencipta.....	305
5.4		Rumusan.....	307

BAB 6 RUMUSAN DAN PERBINCANGAN

6.1		Pengenalan.....	309
6.2		Objektif kajian.....	309
6.3		Metodologi kajian.....	310
6.4		Perbincangan dapatan kajian.....	311
	6.4.1	Kesan modul MAi-T terhadap tahap Kemahiran Berfikir Aras Tinggi murid Kesusasteraan Melayu.....	312
	6.4.2	Keupayaan murid Kesusasteraan Melayu menghasilkan puisi setelah menggunakan modul MAi-T.....	316
	6.4.3	Pandangan murid KM dan GKM terhadap keberkesanan penggunaan modul MAi-T.....	320
6.5		Implikasi kajian.....	333
	6.5.1	Implikasi terhadap Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) murid Kesusasteraan Melayu.....	333
	6.5.2	Implikasi terhadap pedagogi pengajaran dan pembelajaran Kesusasteraan Melayu.....	334
	6.5.3	Implikasi terhadap badan perancang kurikulum.....	335
	6.5.4	Implikasi terhadap latihan perguruan.....	336
6.6		Cadangan kajian akan datang.....	338
6.7		Rumusan.....	340

RUJUKAN	341
----------------------	-----

LAMPIRAN

1.1	1.1.1	1.1.1.1	1.1.1.2	1.1.1.3	1.1.1.4	1.1.1.5	1.1.1.6	1.1.1.7	1.1.1.8	1.1.1.9	1.1.1.10	1.1.1.11	1.1.1.12	1.1.1.13	1.1.1.14	1.1.1.15	1.1.1.16	1.1.1.17	1.1.1.18	1.1.1.19	1.1.1.20	1.1.1.21	1.1.1.22	1.1.1.23	1.1.1.24	1.1.1.25	1.1.1.26	1.1.1.27	1.1.1.28	1.1.1.29	1.1.1.30	1.1.1.31	1.1.1.32	1.1.1.33	1.1.1.34	1.1.1.35	1.1.1.36	1.1.1.37	1.1.1.38	1.1.1.39	1.1.1.40	1.1.1.41	1.1.1.42	1.1.1.43	1.1.1.44	1.1.1.45	1.1.1.46	1.1.1.47	1.1.1.48	1.1.1.49	1.1.1.50	1.1.1.51	1.1.1.52	1.1.1.53	1.1.1.54	1.1.1.55	1.1.1.56	1.1.1.57	1.1.1.58	1.1.1.59	1.1.1.60	1.1.1.61	1.1.1.62	1.1.1.63	1.1.1.64	1.1.1.65	1.1.1.66	1.1.1.67	1.1.1.68	1.1.1.69	1.1.1.70	1.1.1.71	1.1.1.72	1.1.1.73	1.1.1.74	1.1.1.75	1.1.1.76	1.1.1.77	1.1.1.78	1.1.1.79	1.1.1.80	1.1.1.81	1.1.1.82	1.1.1.83	1.1.1.84	1.1.1.85	1.1.1.86	1.1.1.87	1.1.1.88	1.1.1.89	1.1.1.90	1.1.1.91	1.1.1.92	1.1.1.93	1.1.1.94	1.1.1.95	1.1.1.96	1.1.1.97	1.1.1.98	1.1.1.99	1.1.1.100
-----	-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	-----------

SENARAI JADUAL

	Halaman	
Jadual 1.1	Pencapaian murid Kesusasteraan Melayu dalam PT3 2014 di dua buah sekolah di Kedah	14
Jadual 1.2	Peratus perbezaan calon SPM 2000 dan 2003	26
Jadual 1.3	Bilangan calon Kesusasteraan Melayu dari tahun 2008 - 2012	26
Jadual 1.4	Bilangan sekolah yang menawarkan subjek KM (Tingkatan 4 dan 5) pada tahun 2012 di peringkat nasional	27
Jadual 1.5	Bilangan sekolah dan jumlah murid yang mengambil subjek KM SPM di Melaka pada tahun 2002 - 2011	27
Jadual 1.6	Jumlah calon yang mengambil subjek KM SPM di Terengganu pada tahun 2013	28
Jadual 1.7	Empat bahagian dalam Kesusasteraan Melayu	32
Jadual 2.1	Bilangan calon Kesusasteraan Melayu dari tahun 2008 - 2012	53
Jadual 2.2	Jumlah sekolah dan murid yang mengambil subjek Kesusasteraan Melayu di negeri Melaka dari tahun 2002 - 2011	53
Jadual 2.3	Perbezaan Kemahiran Berfikir dalam sistem pendidikan di Malaysia	63
Jadual 2.4	Langkah-langkah penerapan KBAT oleh KPM	65
Jadual 2.5	Definisi hirarki enam aras kognitif dan contoh kata kerja oleh Anderson & Krathwohl (2001)	110
Jadual 2.6	Perbezaan soalan aras tinggi dan aras rendah berdasarkan Anderson & Krathwohl (2001)	111
Jadual 3.1	Jadual Penentu Ujian (JPU) bagi Ujian Penilaian KBAT	146
Jadual 3.2	Nilai pekali alpa Cronbach instrumen UP KBAT	149
Jadual 3.3	Markah untuk soalan tertutup	150
Jadual 3.4	Markah untuk soalan terbuka	150
Jadual 3.5	Markah untuk soalan mencipta sajak	150

Jadual 3.6	Markah untuk soalan mencipta pantun	151
Jadual 3.7	Jadual proses kajian	159
Jadual 3.8	Analisis data terhadap hipotesis kajian	161
Jadual 3.9	Rumusan matrix kajian	164
Jadual 4.1	Pencapaian murid Kesusasteraan Melayu dalam PT3 2014 di dua buah sekolah di Kedah	173
Jadual 4.2	Markah bagi Ujian Pengetahuan Asas Puisi Tradisional dan Moden	175
Jadual 4.3	Objektif dan hasil pembelajaran bagi setiap unit dalam modul Aktiviti i-THINK (MAi-T)	176
Jadual 4.4	Contoh aktiviti PdP gabungan kandungan pengetahuan KM dengan modul MAi-T	182
Jadual 4.5	Contoh aktiviti PdP gabungan penggunaan media (modul MAi-T) dan bahan pembelajaran	183
Jadual 4.6	Contoh aktiviti dalam modul aktiviti i-THINK (MAi-T)	184
Jadual 4.7	Penilaian modul oleh pakar Peta Pemikiran i-THINK	192
Jadual 4.8	Cadangan dan pindaan oleh penilaian pakar i-THINK	193
Jadual 4.9	Penilaian modul oleh pakar Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT)	194
Jadual 4.10	Cadangan dan pindaan oleh penilaian pakar KBAT	196
Jadual 4.11	Penilaian modul oleh Guru Pakar kebolehgunaan modul	199
Jadual 4.12	Cadangan dan pindaan oleh penilaian pakar kebolehgunaan modul	201
Jadual 4.13	Aspek sastera dan proses penciptaan dalam modul MAi-T	205
Jadual 4.14	Program taklimat dan penerangan modul MAi-T	207
Jadual 4.15	Matrix kajian	209
Jadual 5.1	Pecahan taburan responden mengikut jantina dan keturunan	211
Jadual 5.2	Pecahan taburan responden mengikut gred mata pelajaran	212

Jadual 5.3	Keputusan analisis ujian-t dalam pengujian hipotesis 1 (H ₀₁)	214
Jadual 5.4	Perbandingan min skor KBAT sebelum dan selepas menggunakan Modul MAi-T	215
Jadual 5.5	Analisis dokumen (skrip jawapan) murid	217
Jadual 5.6	Aspek analisis penguasaan KBAT (aras mencipta)	218
Jadual 5.7	Analisis markah murid dalam mencipta sajak, pantun dua kerat dan pantun empat kerat	219
Jadual 5.8	Perbandingan hasil penciptaan sajak M1 dan M2	228
Jadual 5.9	Perbandingan hasil penciptaan pantun dua kerat dan pantun empat kerat	246
Jadual 5.10		253
Jadual 5.11		257
Jadual 5.12		261
Jadual 5.13		265
Jadual 5.14		269
Jadual 5.15		273
Jadual 5.16		277
Jadual 5.17		281
Jadual 5.18		285
Jadual 5.19		289
Jadual 5.20		293
Jadual 5.21		297
Jadual 5.22		301
Jadual 5.23		305
Jadual 5.24		309
Jadual 5.25		313
Jadual 5.26		317
Jadual 5.27		321
Jadual 5.28		325
Jadual 5.29		329
Jadual 5.30		333
Jadual 5.31		337
Jadual 5.32		341
Jadual 5.33		345
Jadual 5.34		349
Jadual 5.35		353
Jadual 5.36		357
Jadual 5.37		361
Jadual 5.38		365
Jadual 5.39		369
Jadual 5.40		373
Jadual 5.41		377
Jadual 5.42		381
Jadual 5.43		385
Jadual 5.44		389
Jadual 5.45		393
Jadual 5.46		397
Jadual 5.47		401
Jadual 5.48		405
Jadual 5.49		409
Jadual 5.50		413
Jadual 5.51		417
Jadual 5.52		421
Jadual 5.53		425
Jadual 5.54		429
Jadual 5.55		433
Jadual 5.56		437
Jadual 5.57		441
Jadual 5.58		445
Jadual 5.59		449
Jadual 5.60		453
Jadual 5.61		457
Jadual 5.62		461
Jadual 5.63		465
Jadual 5.64		469
Jadual 5.65		473
Jadual 5.66		477
Jadual 5.67		481
Jadual 5.68		485
Jadual 5.69		489
Jadual 5.70		493
Jadual 5.71		497
Jadual 5.72		501
Jadual 5.73		505
Jadual 5.74		509
Jadual 5.75		513
Jadual 5.76		517
Jadual 5.77		521
Jadual 5.78		525
Jadual 5.79		529
Jadual 5.80		533
Jadual 5.81		537
Jadual 5.82		541
Jadual 5.83		545
Jadual 5.84		549
Jadual 5.85		553
Jadual 5.86		557
Jadual 5.87		561
Jadual 5.88		565
Jadual 5.89		569
Jadual 5.90		573
Jadual 5.91		577
Jadual 5.92		581
Jadual 5.93		585
Jadual 5.94		589
Jadual 5.95		593
Jadual 5.96		597
Jadual 5.97		601
Jadual 5.98		605
Jadual 5.99		609
Jadual 5.100		613

SENARAI RAJAH

	Halaman	
Rajah 2.1	Perkembangan pendidikan Kesusasteraan Melayu di Malaysia	41
Rajah 2.2	Model Kemahiran Berfikir (a)	67
Rajah 2.3	Model Kemahiran Berfikir (b)	69
Rajah 2.4	Kronologi Kemahiran Berfikir di Malaysia	70
Rajah 2.5	Model Kemahiran Berfikir (c)	72
Rajah 2.6	Lapan bentuk Peta Pemikiran i-THINK	84
Rajah 2.7	Peta Bulatan	85
Rajah 2.8	Peta Buih	87
Rajah 2.9	Peta Buih Berganda	88
Rajah 2.10	Peta Pokok	90
Rajah 2.11	Peta Dakap	91
Rajah 2.12	Peta Alir	92
Rajah 2.13	Peta Pelbagai Alir	94
Rajah 2.14	Peta Titi	95
Rajah 2.15	Peta Pemikiran Matahari	98
Rajah 2.16	Teori kognitif pembelajaran multimedia	101
Rajah 2.17	Adaptasi teori kognitif pembelajaran multimedia (Mayer, 2001)	104
Rajah 2.18	Perubahan kognitif Taksonomi Bloom (1956) kepada kognitif Taksonomi Anderson & Krathwohl (2001)	109
Rajah 2.19	Model kerangka konseptual kajian	131
Rajah 3.1	Reka bentuk pembinaan modul MAi-T (Adaptasi model ASSURE, Heinich et al., 2002)	136
Rajah 3.2	Reka bentuk umum kajian	137

Rajah 3.3	Perincian reka bentuk kajian	139
Rajah 3.4	Proses awal pelaksanaan kajian	156
Rajah 4.1	Model ASSURE (Heinich et al., 2002)	168
Rajah 4.2	Reka bentuk pembinaan modul MAi-T Fasa I dan Fasa II (Adaptasi model ASSURE, Heinich et al., 2002)	203
Rajah 5.1	Ringkasan tematik data kualitatif (pandangan murid)	253
Rajah 5.2	Ringkasan tematik data kualitatif (pandangan GKM)	279

SENARAI LAMPIRAN

- Lampiran 1 Ujian Penilaian Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (UP KBAT)
- Lampiran 2 Soalan temu bual murid (Pasca Kajian)
- Lampiran 3 Soalan temu bual guru (Pasca Kajian)
- Lampiran 4 Ujian Pengetahuan Asas Puisi Tradisional dan Moden
- Lampiran 5 Manual Penggunaan Peta Pemikiran i-THINK (PPi-T)
- Lampiran 6 Inventori kesahan reka bentuk pengajaran modul MAi-T (Pakar Reka Bentuk)
- Lampiran 7 Inventori kesahan kandungan modul MAi-T (Pakar i-THINK dan Pakar KBAT)
- Lampiran 8 Inventori kesahan kebolegunaan kandungan modul MAi-T (Guru Pakar)
- Lampiran 9 Surat pelantikan sebagai penyemak dan pakar rujuk reka bentuk pengajaran Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T)
- Lampiran 10 Pengesahan reka bentuk pengajaran Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T)
- Lampiran 11 Surat pelantikan sebagai penyemak dan pakar rujuk Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) oleh Pakar i-THINK
- Lampiran 12 Pengesahan kandungan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) oleh Pakar i-THINK
- Lampiran 13 Surat pelantikan sebagai penyemak dan pakar rujuk Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) oleh Pakar KBAT
- Lampiran 14 Pengesahan kandungan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) oleh Pakar KBAT
- Lampiran 15 Surat pelantikan sebagai penyemak dan pakar rujuk Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) oleh Guru Pakar kebolegunaan MAi-T
- Lampiran 15i Surat pelantikan sebagai penyemak dan pakar rujuk Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) oleh Guru Pakar kebolegunaan MAi-T
- Lampiran 16 Pengesahan kandungan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) oleh Guru Pakar kebolegunaan MAi-T
- Lampiran 16i Pengesahan kandungan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) oleh Guru Pakar kebolegunaan MAi-T

- Lampiran 17 Surat pelantikan sebagai penyemak kandungan instrumen Ujian Penilaian Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (UP KBAT)
- Lampiran 17i Surat pelantikan sebagai penyemak kandungan instrumen Ujian Penilaian Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (UP KBAT)
- Lampiran 18 Pengesahan kandungan instrumen Ujian Penilaian Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (UP KBAT)
- Lampiran 18i Pengesahan kandungan instrumen Ujian Penilaian Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (UP KBAT)
- Lampiran 19 Surat pelantikan sebagai penyemak skema pemarkahan instrumen Ujian Penilaian Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (UP KBAT)
- Lampiran 20 Salinan surat kebenaran EPRD untuk menjalankan kajian
- Lampiran 20i Salinan surat kebenaran EPRD untuk menjalankan kajian
- Lampiran 21 Salinan surat kebenaran JPN Kedah untuk menjalankan kajian
- Lampiran 21i Salinan surat kebenaran JPN Kedah untuk menjalankan kajian
- Lampiran 21ii Salinan surat kebenaran JPN Kedah untuk menjalankan kajian
- Lampiran A Pindaan menambah baik kesimpulan (3.7 Kesimpulan)
- Lampiran B Pindaan penambahbaikan proses PdP
- Lampiran C Pindaan Unit 1 – kata nama ‘analisis’
- Lampiran D Pindaan Unit 1 – Aktiviti 1b dan Latihan 1b
- Lampiran E Pindaan Unit 2 – Aktiviti 2b (ii), Latihan 2a dan Latihan 2b
- Lampiran F Pindaan Unit 3 – Aktiviti 3b (i), Aktiviti 3b (ii) dan Latihan 3a
- Lampiran G Pindaan Unit 4 – Aktiviti 4b, Latihan 4a dan Latihan 4b
- Lampiran H Pindaan Unit 5 – Aktiviti 5a, Aktiviti 5b, Latihan 5a dan Latihan 5b
- Lampiran I Pindaan penambahbaikan format SPM
- Lampiran J Pindaan penambahbaikan istilah

SENARAI SINGKATAN

AIM	Agensi Inovasi Malaysia
BCHS	<i>Birchwood Community High School</i>
BM	Bahasa Melayu
BPK	Bahagian Pembangunan Kurikulum
BPPDP	Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan
DPLI	Diploma Pendidikan Lepas Ijazah
ELLS	<i>English Language Learners</i>
FMC	<i>Federal of Malay Certificate of Education</i>
FPK	Falsafah Pendidikan Kebangsaan
FPKM	Falsafah Pendidikan Kesusasteraan Melayu
GKM	Guru Kesusasteraan Melayu
HOTS	<i>Higher Order Thinking Skills</i>
HSC	<i>Higher School Certificate</i>
HSPKM	Huraian Sukatan Pelajaran Kesusasteraan Melayu
IPG	Institut Pendidikan Guru
IPG KIK	Institut Pendidikan Guru Kampus Ilmu Khas
IPT	Institut Pengajian Tinggi
IPTA	Institut Pengajian Tinggi Awam
JPN	Jabatan Pendidikan Negeri
JPNK	Jabatan Pendidikan Negeri Kedah
JPU	Jadual Penentu Ujian
JU	Jurulatih Utama
j-QAF	Jawi, Al-Quran dan fardu Ain
KBAR	Kemahiran Berfikir Aras Rendah

KBAT	Kemahiran Berfikir Aras Tinggi
KBKK	Kemahiran Berfikir Kritis dan Kreatif
KBSM	Kurikulum Baru Sekolah Menengah
KBSM	Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah
KBSR	Kurikulum Baru Sekolah Rendah
KBSR	Kurikulum Bersepadu Sekolah Rendah
KBT	Kemahiran Bernilai Tambah
KEDAP	Kelas Dewasa Orang Asli dan Peribumi
KEMAS	Kemajuan Masyarakat
KKB	Kursus Kemahiran Berfikir
KM	Kesusasteraan Melayu
KMJ	Kupasan Mutu Jawapan
KPM	Kementerian Pendidikan Malaysia
KPM	Kementerian Pelajaran Malaysia
KSSM	Kurikulum Standard Sekolah Menengah
KSSR	Kurikulum Standard Sekolah Rendah
LPM	Lembaga Peperiksaan Malaysia
LOTS	<i>Lower Order Thinking Skills</i>
M1	Murid 1
M2	Murid 2
M3	Murid 3
M4	Murid 4
M5	Murid 5
M6	Murid 6
MAi-T	Modul Aktiviti i-THINK

MIM	Majlis Inovasi Malaysia
ML	<i>Malay Literature</i>
MPM	Majlis Peperiksaan Malaysia
OTI	<i>Operational Targeted Incremental</i>
PBS	Pentaksiran Berasaskan Sekolah
PdP	Pengajaran dan Pembelajaran
PGSR	Pensarjanaan Guru Sekolah Rendah
PIPP	Pelan Induk Pembangunan Pendidikan
PISA	<i>Program for International Student Assessment</i>
PISMP	Program Ijazah Sarjana Muda Perguruan
PMR	Penilaian Menengah Rendah
PPC	Program Pelajar Cemerlang
PPG	Program Pensiswazahan Guru
PPi-T	Peta Pemikiran i-THINK
PPISMP	Program Persediaan Ijazah Sarjana Muda Perguruan
PPK	Pusat Perkembangan Kurikulum
PPPM 2013 - 2035	Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013 - 2035
PROTIMS	Program <i>Thinking Maps</i>
PT3	Penilaian Tingkatan 3
RF	<i>Relating factor</i>
RMK9	Rancangan Malaysia ke-9
RPH	Rancangan Pengajaran Harian
SAPS	Sistem Analisis Peperiksaan Sekolah
SJKC	Sekolah Jenis Kebangsaan China
SMK	Sekolah Menengah Kebangsaan

SPKM	Sukatan Pelajaran Kesusasteraan Melayu
SPM	Sijil Pelajaran Malaysia
STAM	Sijil Tinggi Agama Malaysia
STPM	Sijil Tinggi Pelajaran Malaysia
TB	Temu bual
TIMSS	<i>Trends in Mathematics and Science Study</i>
UP KBAT	Ujian Penilaian Kemahiran Berfikir Aras Tinggi
UPSR	Ujian Penilaian Sekolah Rendah
YIT	Yayasan Islam Terengganu

MEREKA BENTUK MODUL MAi-T TERHADAP KEMAHIRAN BERFIKIR ARAS TINGGI MURID KESUSASTERAAAN MELAYU

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk membina dan menilai keberkesanan modul pengajaran puisi, iaitu Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) terhadap kemahiran berfikir aras tinggi (KBAT) murid Kesusasteraan Melayu (KM). Rekabentuk pembinaan modul ini berdasarkan Model ASSURE dan mengaplikasikan Peta Pemikiran i-THINK sebagai strategi utama dalam pelaksanaannya. Kajian ini terdiri daripada Tiga fasa. Fasa I menerangkan proses pembinaan modul (langkah 1 hingga langkah 5). Fasa II ialah fasa penilaian formatif, iaitu penilaian modul oleh pakar rekabentuk pengajaran, pakar Peta Pemikiran i-THINK dan guru sekolah bagi menilai aspek kebolegunaan modul. Manakala Fasa III ialah fasa penilaian keberkesanan modul MAi-T terhadap KBAT murid-murid KM. Kajian ini menggunakan rekabentuk gabungan pendekatan kuantitatif dan kualitatif dengan menggunakan kaedah ujian pencapaian, analisis dokumen dan temu bual untuk menjawab soalan kajian. Seramai 30 orang murid dan seorang guru KM terlibat sebagai sampel kajian ini. Keberkesanan penggunaan modul MAi-T terhadap KBAT murid KM dianalisis menggunakan Ujian-t (*Paired-Sample T-Test*), manakala analisis dokumen terhadap penulisan karya digunakan untuk melihat keupayaan murid mencipta puisi. Temu bual ke atas murid dan guru pula dilaksanakan untuk mendapatkan pandangan mereka terhadap keberkesanan modul MAi-T. Dapatan kajian menunjukkan bahawa penggunaan modul MAi-T memberi kesan signifikan terhadap KBAT murid, mengupayakan murid menghasilkan puisi dengan lebih baik dan memberi kesan positif ke atas pengajaran guru.

DESIGNING MAI-T MODULE ON THE HIGHER ORDER THINKING SKILLS OF MALAY LITERATURE PUPILS

ABSTRACT

This study aims to develop and evaluate the effectiveness of poetry instructional module that is i-THINK Activity Module (Mai-T) on the higher order thinking skills (HOTS) of the Malay Literature (ML) pupils. The design of this module development is based on ASSURE Model and the application of i-THINK thinking map as the main strategy in its implementation. There are three phases in this study. Phase I explains the processes involved in developing the module (step 1 to step 5). Phase II is formative evaluation phase that involves the module applicability evaluation by an instructional design expert, an i-THINK thinking map expert and a school teacher. Meanwhile, Phase III is the effectiveness evaluation phase of the Mai-T Module on HOTS of the ML pupils. This is a mixed method study that employs document analysis, achievement test and interview in answering the research questions. 30 pupils and a ML teacher are the samples in this study. The effectiveness of Mai-T module on the HOTS of the ML pupils were analysed using t-Test (Paired-Sample T-Test) while the document analysis on the literary writing is used to gauge the ability of the pupils in creating poetry. Interviews of the pupils and the teacher were carried out in order to get their opinion on the effectiveness of the Mai-T module. The results showed that the use of MAi-T module gives significant impact on the pupils HOTS, enabling them to create poetry gives positive effect to the teacher's instruction.

BAB SATU

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Transformasi pendidikan yang berlaku dalam sistem pendidikan Malaysia pada hari ini adalah bagi persediaan murid-murid menghadapi cabaran pada abad ke-21. Selaras dengan perkembangan zaman siber yang menuntut generasi kini mengambil langkah ke hadapan dan membangunkan kemahiran bagi mengaplikasikan pengetahuan untuk membolehkan mereka cemerlang dalam persekitaran dunia yang sentiasa dan cepat berubah (Agensi Inovasi Malaysia, 2012). Antara transformasi pendidikan yang dilakukan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) ialah dengan melancarkan Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia 2013 – 2025 (PPPM 2013 – 2025).

Melalui PPPM 2013 – 2025, KPM telah memperkenalkan kemahiran berfikir aras tinggi (KBAT), iaitu suatu konsep yang mengukur kemampuan dan keupayaan murid mengapikasi pengetahuan, kemahiran dan nilai dalam membuat penaaakulan dan refleksi bagi menyelesaikan sesuatu masalah dan bertindak untuk membuat keputusan (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2013). Oleh itu, bagi menghadapi persaingan dan cabaran pada abad ke-21 yang memerlukan generasi yang mampu berfikir pada aras tinggi, antara perubahan yang dilaksanakan oleh KPM ialah dengan memperkasakan KBAT melalui program i-THINK.

Transformasi dalam sistem pendidikan ini adalah selaras dengan hasrat Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK), iaitu untuk memperkembangkan lagi potensi individu secara menyeluruh dan bersepadu bagi mewujudkan insan yang harmonis dari segi intelek, rohani, emosi, dan jasmani berdasarkan kepercayaan dan kepatuhan kepada Tuhan. Untuk merealisasikan hasrat tersebut, PPPM 2013-2025 telah menggariskan enam ciri utama yang perlu ada pada setiap murid agar mereka mampu untuk bersaing pada peringkat global. Enam ciri tersebut melibatkan pengetahuan, kemahiran berfikir, kemahiran memimpin, kemahiran dwibahasa, etika dan kerohanian, dan identiti nasional (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2013).

Dalam aspek kemahiran berfikir khususnya, PPPM 2013-2025 telah menekankan bahawa setiap murid akan belajar cara memperoleh ilmu pengetahuan dengan menerapkan perasaan ingin tahu dan mengamalkan pembelajaran sepanjang hayat. Melalui pendekatan ini mereka boleh menghubungkan pelbagai disiplin ilmu dan mencipta ilmu yang baharu. Di samping itu, mereka juga perlu menguasai pelbagai kemahiran kognitif termasuk penaakulan dan pemikiran kritis, kreatif, serta inovatif. Hal ini kerana sebelum PPPM 2013-2025 diperkenalkan, kemahiran berfikir kurang diberi perhatian menyebabkan murid kurang berupaya untuk mengaplikasi ilmu pengetahuan dan berfikir secara kritis di luar konteks akademik (Phillips, 1995; Mohd. Hussain, 1995; Lee Gwo Jih, 1995; Rajendran, 2000; Balakrishan, 2002; Kementerian Pendidikan Malaysia, 2013; Rohaida & Zamri, 2015; A. Rahman, Jamaluddin dan Zamri, 2015). Menyedari akan cabaran yang perlu dihadapi oleh generasi pada abad ke-21, maka KPM telah mengambil inisiatif iaitu kemahiran berfikir perlu dikuasai oleh setiap murid agar mereka dapat berfikir dan bertindak dengan pantas (Hiang, 2000).

Dalam hal ini, subjek KM juga tidak terkecuali daripada menerima transformasi yang menekankan kemahiran berfikir aras tinggi dalam proses pengajaran dan pembelajaran (PdP). KM sebagai suatu subjek yang menggambarkan kehidupan realiti, memberi alternatif dan idea untuk mengatasi pelbagai masalah (Nik Hassan Basri, 2007). Oleh itu, murid-murid yang membaca dan menghayati nilai-nilai yang terdapat dalam karya KM diharapkan berupaya untuk membentuk dirinya agar menghormati orang lain, membina sahsiah yang elok, bersikap toleransi, dan berfokuskan identiti negara bangsa, nilai estetika dan budaya (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2017) yang boleh diguna pakai dalam proses pembinaan modal insan dan sahsiah yang seimbang (Abdul Razak & Ismail, 2013; Mohamad Saleeh, 2010; Shamsuddin, 2007; Sohaimi, 2013).

Walau bagaimanapun keupayaan pendidikan KM untuk melahirkan murid-murid yang dapat berfikir pada aras tinggi kurang diketengahkan, sedangkan subjek KM juga berperanan mencungkil KBAT murid-murid (Rajendran, 2000). Kepelbagaian wacana seperti novel, drama, cerpen, puisi moden dan puisi tradisional membolehkan KM mampu menjadi wahana yang berkesan untuk mengajar KBAT kepada murid-murid. Melalui wacana tersebut murid-murid boleh diberi peluang untuk membaca dan menganalisis, serta menyetengahkan aktiviti yang bercirikan KBAT seperti menyelesaikan masalah, membuat keputusan, membuat inferens, mencadangkan idea baru dan menilai sesuatu tindakan (Rajendran, 2000).

Dalam hal ini, proses PdP KM dilihat berpotensi untuk mengembangkan aspek kemahiran berfikir murid, khususnya kemahiran berfikir aras tinggi. Melalui subjek KM, aspek kemahiran berfikir diajar kepada murid melalui penggunaan

pelbagai soalan dan aktiviti yang memerlukan murid menggunakan pemikiran kritis dan kreatif semasa mengkonsepsikan idea, menyelesaikan masalah, atau membuat keputusan penting yang berkaitan dengan kehidupan seharian dan kerjaya pada masa hadapan (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2003). Antara elemen-elemen KBAT yang terdapat dalam subjek KM ialah menganalisis aspek-aspek sastera seperti tema dan persoalan, gaya bahasa, bentuk puisi, dan aspek-aspek struktural yang lain, menganalisis bentuk sajak. Aras menilai dalam subjek KM pula ialah menilai karya-karya sastera secara kritis, contohnya menilai aspek kemanusiaan dalam karya yang dikaji. Selain itu, elemen KBAT aras mencipta juga terdapat dalam subjek KM apabila murid-murid diminta mencipta atau menghasilkan sajak, pantun, cerpen dan drama yang bersesuaian dengan tahap dan kebolehan mereka (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2003a). Ketiga-tiga elemen KBAT ini iaitu menganalisis, menilai dan mencipta dapat diaplikasikan dalam proses PdP KM melalui karya-karya yang dikaji.

Justeru, kajian ini memberi penekanan terhadap usaha untuk membantu murid KM menguasai aspek kemahiran berfikir aras tinggi melalui penggunaan alat berfikir, iaitu Peta Pemikiran i-THINK yang diterapkan melalui modul pembelajaran, iaitu Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T). Peta Pemikiran i-THINK yang diaplikasikan adalah berbentuk visual. Oleh itu, dengan menghubungkan corak visual kepada proses fikiran yang tertentu, maklumat akan segera diserap ke dalam otak untuk menghasilkan pembelajaran dalam ingatan jangka panjang (Aminah, 2007).

Menurut Hyerle (2000), peta pemikiran dapat meningkatkan kemahiran kognitif murid, iaitu mendefinisikan konsep, menerangkan, mengenal pasti,

mengkategori dan menyusun maklumat, membanding beza, sebab dan akibat, menganalisa dan membuat keputusan. Hyerle dan Yeager (2007) juga menyatakan bahawa peta pemikiran memudahkan murid memahami konsep, menganalisis masalah dan mencari penyelesaian. Dengan menggunakan peta pemikiran, murid-murid dapat menjalankan aktiviti secara kolaboratif dan berkongsi maklumat, serta dapat membina pengetahuan sendiri.

Oleh itu, penggunaan Peta Pemikiran i-THINK sebagai salah satu teknik PdP KM yang dilihat berpotensi meningkatkan kemahiran berfikir murid. Hal ini adalah kerana peta pemikiran boleh menguatkan rangkaian pemikiran, meningkatkan keupayaan semulajadi otak mengesan pelbagai corak perubahan (Hyerle & Yeager, 2007; Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012a), membantu murid menyusun proses pemikiran mereka, menilai apa yang sudah diketahui dan apa yang belum mereka ketahui (Rajendran, 2000), serta membantu mereka mengorganisasi dan membentangkan idea-idea secara sistematik (Lee & Gan, 2012). Secara tidak langsung modul MAi-T yang dibina ini mampu menjana kemahiran berfikir aras tinggi murid-murid KM melalui aktiviti-aktiviti dan bentuk penyoalan aras tinggi yang terdapat di dalam modul tersebut.

1.2 Latar belakang kajian

Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) merupakan konsep penting yang diterapkan ke dalam sistem pendidikan Malaysia bagi persediaan menghadapi cabaran pada abad ke-21. Walau bagaimanapun KBAT bukanlah suatu konsep berfikir yang baru dalam sistem pendidikan di Malaysia. Hal ini adalah kerana sejak

tahun 1990 lagi kurikulum pendidikan di Malaysia telah menggunakan konsep kemahiran berfikir. Pada tahun 1994, kemahiran berfikir kreatif dan kritis telah diperkenalkan oleh Kementerian Pelajaran Malaysia (KPM) di dalam program Kemahiran Berfikir Kreatif dan Kritis (KBKK). Dalam program KBKK, guru-guru telah diperkenalkan dengan pelbagai alat berfikir, antaranya seperti Peta Minda bagi menjayakan program KBKK dan juga untuk merealisasikan hasrat FPK (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012a). Walaupun penggunaan Peta Minda sebagai alat berfikir dalam KBKK merupakan suatu usaha yang sangat baik pada ketika itu, namun kemahiran tersebut hanyalah bersifat tambahan dan bukan satu subjek peperiksaan menyebabkan cara pelaksanaan dan keberkesannya tidak diberi perhatian secara serius (Muhamad Sidek, 2013).

Pada masa yang sama program KBKK juga selaras dengan matlamat Wawasan 2020, iaitu sistem pendidikan yang berperanan untuk mendidik dan menghasilkan rakyat yang berpengetahuan, berketerampilan, serta mampu berfikir secara kritis dan kreatif. Dalam hal ini, kebolehan berfikir sangat penting untuk setiap individu bukan sahaja supaya murid mampu untuk menyelesaikan sesuatu masalah tetapi juga agar mereka mampu membuat keputusan untuk diri sendiri, masyarakat dan negara (Phillips,1999). Walaupun kemahiran berfikir telah lama beroperasi dalam sistem pendidikan di Malaysia, namun hasil dapatan kajian menunjukkan bahawa guru-guru kurang mengaplikasikan kemahiran berfikir aras tinggi dalam pengajaran dan pembelajaran mereka. Sebaliknya, fokus pengajaran mereka di dalam bilik darjah lebih banyak berpusatkan kepada guru dan terarah kepada persediaan murid untuk menghadapi peperiksaan (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012a). Sistem yang masih berasaskan kepada peperiksaan didapati telah

memberi tekanan kepada murid-murid dalam konsep menghafal dan mengingat fakta-fakta.

Selain itu, perkembangan kemahiran berfikir juga kurang diberi penekanan di sekolah-sekolah sebelum ini kerana sesetengah guru beranggapan jika murid diberi kebebasan berfikir mereka akan menyoal atau mengkritik status-kuo dan membangkitkan isu yang tidak sepatutnya dibincangkan. Malah ada juga guru yang beranggapan bahawa murid-murid perlu menguasai keseluruhan isi kandungan sesuatu mata pelajaran dahulu sebelum mereka dapat berfikir (Philips, 1999). Kajian Christina Andin dan Abd. Haris (2011) juga mendapati bahawa guru mata pelajaran Reka Cipta kurang mengintegrasikan konsep dan kemahiran pemikiran kritis dan kreatif semasa mengajar, sebaliknya kaedah projek yang lebih kerap dilaksanakan oleh guru dalam proses pengajaran. Dapatan daripada temubual juga mendapati bahawa guru-guru masih kurang bersedia dari aspek pengetahuan dan minat. Secara umumnya, dapatan ini memberikan gambaran tentang kualiti guru-guru yang masih berada pada tahap yang tidak meyakinkan untuk melaksanakan pengajaran yang berkualiti yang menggunakan dan mengintegrasikan konsep kemahiran berfikir dalam PdP.

Masalah yang sama juga berlaku kepada guru-guru pelatih yang masih dalam kursus perguruan. Walaupun mereka telah diberi pendedahan dan dilatih mengaplikasikan kemahiran berfikir, namun ternyata mereka masih belum menguasai sepenuhnya kemahiran tersebut. Kajian Wan Mohd. Madehi (2011) menunjukkan bahawa guru pelatih Kursus Perguruan Lulusan Ijazah (KPLI) Ambilan Januari 2007 kurang cekap menyematkan kemahiran berfikir dalam

pengajaran dan pembelajaran dalam bilik darjah semasa mereka menjalani program praktikum. Perkembangan ini merupakan suatu fenomena yang tidak sihat kerana ia menyekat dan mengekang perkembangan minda murid-murid untuk memproses kemahiran berfikir. Kesannya akan lahir generasi yang malas berfikir dan seterusnya akan merugikan negara dalam pelbagai aspek kerana tidak berlaku percambahan minda yang menyebabkan sesebuah negara akan ketinggalan dalam perkembangan arus globalisasi (Arfah, Fadzilah & Rohizani; 2014).

Secara dasarnya memang terdapat perbezaan antara KBAT dan kemahiran berfikir kritis dan kreatif (KBKK). Dalam konteks ini, apa yang berbeza adalah strategi yang dirangka, iaitu di dalam KBAT strateginya lebih komprehensif dan bersepadu berbanding KBKK (Suhaila, 2014). Selain itu, KBAT juga menggalakkan murid untuk lebih berfikir secara analitikal bagi meningkatkan keupayaan intelektual dan kebolehan kritikal (Rosyahaida, 2014). Oleh itu, bagi merealisasikan hasrat agar murid-murid dapat menguasai KBAT, sistem pendidikan di Malaysia tidak terkecuali dalam menyediakan segala kelengkapan dan kemudahan dari aspek mental dan fizikal untuk setiap generasi, baik dari pra sekolah sehinggalah ke pendidikan tertinggi di universiti. Selain itu, pelbagai usaha dan inisiatif juga dijalankan oleh pihak Kementerian Pendidikan Malaysia untuk menjayakan hasrat tersebut bagi memastikan murid-murid di Malaysia dapat menguasai kemahiran berfikir aras tinggi.

Menyedari hakikat inilah, Kementerian Pendidikan Malaysia telah mengambil inisiatif dan langkah yang proaktif, serta tidak terkecuali juga termaktub dalam Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK) dan Falsafah Pendidikan

Kesusasteraan Melayu (FPKM) khususnya. Antara lain FPK dan FPKM dibina bertujuan untuk melahirkan warganegara yang berdaya saing dan berfikiran maju ke hadapan serta menghasilkan modal insan yang kreatif dan berinovatif. Usaha ini penting sebagai satu langkah persediaan bagi menghadapi cabaran abad ke-21 yang menuntut setiap warganegara mempunyai daya fikir pada aras tinggi (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012a). Oleh itu, selain daripada menggalakkan murid-murid mempelajari kemahiran berfikir secara kritis dan kreatif, ia juga membolehkan murid-murid bekerja secara berkolaboratif (Agensi Inovasi Malaysia, 2012). Kemahiran ini amat penting bagi memastikan kelangsungan generasi yang berwawasan dan mempunyai daya saing yang tinggi bagi mencapai aspirasi negara maju.

Justeru, antara inisiatif Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) bagi menghadapi cabaran abad ke-21, ialah dengan memperkenalkan dan menekankan konsep KBAT dalam PPPM 2013-2025, iaitu suatu konsep yang mengukur kemampuan dan keupayaan murid mengaplikasi pengetahuan, kemahiran dan nilai dalam membuat penaaakulan dan refleksi bagi menyelesaikan masalah serta membuat keputusan. Oleh itu, bagi merealisasikan hasrat ini kerajaan juga telah memperkenalkan dan melaksanakan program i-THINK dengan kerjasama Agensi Inovasi Malaysia (AIM) (di bawah Jabatan Perdana Menteri). Program i-THINK bertujuan mempertingkatkan dan membudayakan kemahiran berfikir dalam kalangan murid untuk menghasilkan murid yang berinovatif. Justeru, bagi mencapai hasrat untuk melaksanakan KBAT dalam sistem pendidikan di Malaysia secara serius, guru dan murid akan menggunakan alat berfikir dalam proses pengajaran dan

pembelajaran di samping melaksanakan aktiviti kemahiran berfikir aras tinggi (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012a).

Di negara Barat, peta pemikiran telah membantu ramai guru dan murid dalam proses pembelajaran. Bertepatan dengan konsep menghubungkan corak visual kepada proses fikiran yang tertentu, peta pemikiran membolehkan murid mengembangkan rangkaian neural untuk berfikir bahawa otak mengiktiraf dan membina secara berterusan. Oleh itu, peta pemikiran akan meningkatkan keupayaan murid untuk memindahkan kemahiran berfikir secara bebas dan pembelajaran sepanjang hayat. Melalui pengulangan, konsisten dan lanjutan, penggunaan peta pemikiran menguatkan rangkaian untuk pemikiran, dan seterusnya meningkatkan keupayaan semulajadi otak sebagai pengesan corak (Roehl, 2007). Dalam hal ini, perkara yang sama jugalah diharapkan akan berlaku kepada murid-murid yang berada dalam sistem pendidikan di Malaysia. Melalui program i-THINK, lapan jenis peta pemikiran diperkenalkan dan setiap daripada peta pemikiran tersebut mempunyai proses pemikiran yang tersendiri. Oleh yang demikian adalah diharapkan guru dan murid dapat menerapkan proses pemikiran tersebut ke dalam sistem pembelajaran sepanjang hayat. Hal ini bermakna bagi menghadapi cabaran pada abad ke-21 murid-murid akan dan bersedia dilengkapi dengan kemahiran yang tepat (Agensi Inovasi Malaysia, 2012).

Dalam hal ini, pembelajaran KM juga tidak terkecuali dalam menerapkan konsep kemahiran berfikir aras tinggi sebagaimana matlamat pendidikan KM di Malaysia yang antara lain bertujuan untuk menjana minda dan emosi, mengukuhkan jati diri, menyuburkan budaya bangsa dan memupuk sikap berdaya saing ke arah

pembinaan insan bestari (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2003a). Sebagaimana pandangan Rajendran (2000), subjek KM seharusnya boleh menjadi wahana yang berkesan untuk mengajar kemahiran berfikir aras tinggi. Hal ini kerana sastera yang baik dan indah dapat meluaskan pandangan dan tinjauan di samping membina dan menyuburkan 'rasa ingin tahu' terhadap sesuatu fenomena (Mohd. Kassim, 1994). Oleh kerana kemahiran berfikir merupakan salah satu aspek Kemahiran Bernilai Tambah yang diberi penekanan dalam subjek KM, maka penggunaan peta pemikiran i-THINK diharap dapat meningkatkan kemahiran berfikir aras tinggi murid-murid KM. Dengan mengintegrasikan kandungan pengetahuan KM dan alat-alat pemikiran yang terdapat dalam program i-THINK, murid bukan sahaja dilihat berpotensi untuk meningkatkan kefahaman dalam mata pelajaran KM, malah pada masa yang sama dapat meningkatkan kemahiran berfikir aras tinggi murid berkenaan. Jelaslah bahawa harapan dan hasrat melalui program ini adalah untuk melahirkan inovator generasi masa hadapan Malaysia dengan kebolehan dan kemahiran berfikir yang mampu membawa mereka menyesuaikan diri dan menangani cabaran global menjelang abad ke-21.

Oleh itu, untuk menghadapi cabaran pada abad ke-21, program i-THINK merupakan pendekatan yang realistik dan praktikal untuk memupuk proses pemikiran dalam kaedah PdP melalui penggunaan lapan peta pemikiran. Menerusi program i-THINK proses berfikir diterap bagi membantu murid memahami sesuatu konsep dan mengaplikasikannya dalam menyelesaikan permasalahan. Daripada perspektif ini, penggunaan lapan peta pemikiran dalam program i-THINK yang dibangunkan oleh Dr. David Hyerle dilihat boleh menjadi alternatif kepada pendekatan tradisional, dan dijangka berupaya memberi kesan positif ke atas

kemahiran berfikir aras tinggi murid-murid dalam subjek KM melalui pelbagai aktiviti yang dijalankan. Justeru, program i-THINK telah menjadi asas kepada pembinaan modul MAiT untuk melihat keberkesanannya ke atas kemahiran berfikir murid-murid KM.

1.3 Pernyataan Masalah

Kemahiran berfikir aras tinggi (KBAT) merupakan satu elemen yang sangat penting untuk diterapkan dalam proses PdP pada abad ke-21. Elemen ini sejajar dengan salah satu matlamat pendidikan KM di Malaysia, iaitu bertujuan untuk menjana minda murid-murid (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2003). Walau bagaimanapun, didapati penguasaan KBAT dalam kalangan murid-murid masih lagi lemah (Rosnani, 2012) dan mereka kurang mengaplikasikan KBAT dalam proses PdP (Rajendran, 2000). Terdapat beberapa isu yang dikenal pasti telah menyebabkan elemen kemahiran berfikir aras tinggi sukar diaplikasikan dalam kalangan murid, khususnya murid KM.

Isu pertama yang dikenal pasti ialah masalah kekurangan bahan-bahan rujukan pengajaran dan panduan untuk subjek KM. Murid-murid yang mengambil subjek KM menghadapi masalah kekurangan bahan-bahan pembelajaran KM seperti buku-buku rujukan, modul (Fariza Nurbaya, 2013; Mohamad Mokhtar, 2013) dan buku-buku panduan mengaplikasikan KBAT dalam PdP KM. Kenyataan ini disokong oleh dapatan temu bual yang dijalankan ke atas beberapa orang murid KM yang mengatakan bahawa mereka kekurangan bahan-bahan rujukan dan tidak ada modul pengajaran tentang KM dan KBAT sebagai panduan. Sebaliknya, subjek-subjek lain

seperti Sains, Matematik, Bahasa Malaysia, bahasa Inggeris, Pendidikan Islam, Pendidikan Moral, Ekonomi Asas, dan Teknologi Kejuruteraan adalah antara subjek yang mempunyai buku panduan atau modul yang menunjukkan cara bagaimana untuk mengaplikasikan KBAT dalam PdP (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2015; Kementerian Pendidikan Malaysia, 2014c; 2013d; 2012c). Hal ini telah menjadi masalah kepada murid KM untuk memahami, menguasai dan mengaplikasikan elemen KBAT dalam setiap topik pembelajaran mereka.

Oleh sebab itu, modul MAi-T dibangunkan bagi membantu murid-murid KM menguasai dan meningkatkan kemahiran berfikir aras tinggi mereka. Modul MAi-T merupakan satu bahan rujukan mengenai pembelajaran puisi, iaitu sajak dan pantun dalam subjek KM. Kandungan modul MAi-T memperkenalkan aspek-aspek kajian struktural seperti tema, persoalan, gaya bahasa dan sebagainya yang dianalisis, dinilai dan dicipta dengan menggunakan Peta Pemikiran i-THINK. Secara tidak langsung modul MAi-T telah membantu murid KM dalam usaha meningkatkan kemahiran berfikir aras tinggi mereka.

Isu kedua yang dikenal pasti ialah kualiti murid yang berada dalam jurusan KM yang lemah. Banyak kajian menunjukkan bahawa murid yang mengambil subjek KM adalah murid yang lemah (Misran, 1999; Azaha, 2004; Mohamad Saleeh, 2010; Abdul Razak & Ismail, 2013; Ibrahim, 2013; Ooi, 2013; Fariza Nurbaya, 2013) berdasarkan kepada pencapaian Penilaian Tingkatan 3 (PT3) yang mereka perolehi. Dapatan daripada kajian awal di dua buah sekolah menengah di Kedah mendapati bahawa murid-murid yang mengambil subjek elektif KM adalah terdiri daripada murid-murid yang kurang cemerlang dalam PT3. Jadual 1.1 menunjukkan

pencapaian murid yang mengambil elektif KM berdasarkan Peperiksaan Penilaian Tingkatan 3 (PT3) pada tahun 2014.

Jadual 1.1

Pencapaian murid Kesusasteraan Melayu dalam PT3 2014 di dua buah sekolah di Kedah

Sekolah	Gred Pencapaian PT3									Jumlah murid
	1A	2A	3A	4A	5A	6A	7A	8A	Tiada A	
Sekolah A	10	6	2	-	-	-	-	-	22	40
Sekolah B	2	22	20	7	9	1	1	-	-	62

Berdasarkan analisis pencapaian murid dalam PT3 di atas, daripada seramai 40 orang murid yang mengambil subjek KM di Sekolah A, seramai 18 orang hanya memperolehi antara 1A hingga 3A sahaja dan seramai 22 orang murid tidak mendapat A dalam kesemua lapan mata pelajaran. Begitu juga di Sekolah B, seramai 44 orang murid daripada 62 orang murid hanya mendapat antara 1A hingga 3A. Dapatan analisis pencapaian murid KM dalam PT3 ini menunjukkan bahawa murid-murid yang mengambil elektif KM adalah murid-murid yang mendapat keputusan yang kurang cemerlang dalam PT3.

Pandangan Sarimah dan Shaharom (2008) menyatakan bahawa tahap kognitif seseorang murid menjadi ukuran sesebuah pencapaian, serta dikaitkan dengan kemampuan mereka untuk menguasai kemahiran berfikir. Kajian Lewis dan Smith (1993) juga mendapati bahawa apabila murid menerima maklumat, mereka akan memproses dan menilai maklumat tersebut, dan seterusnya membuat keputusan untuk menyelesaikan masalah yang bukan kebiasaan baginya. Pandangan ini turut

mendapat sokongan kajian Vijayaletmy dan Selvam (2015) yang menjelaskan bahawa konsep KBAT melibatkan kemahiran kognitif yang tinggi dari aspek kemahiran menganalisis, sintesis, menilai dan menghasilkan sesuatu idea yang baharu. Pandangan oleh Sarimah dan Shaharom (2008), Lewis dan Smith (1993) dan Vijayaletmy dan Selvam (2015) jelas menunjukkan bahawa tahap keupayaan kognitif seseorang adalah berkait rapat dengan kemahiran berfikir aras tinggi.

Tetapi bagi subjek KM, kebanyakan muridnya memiliki prestasi akademik yang lemah, sedangkan dalam Sukatan Pelajaran Kesusasteraan Melayu (SPKM) murid-murid KM perlu menguasai kemahiran berfikir (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2003a). Hal ini adalah kerana proses pembelajaran KM memerlukan murid menganalisis karya-karya sastera, memberi penilaian terhadap karya serta mensintesis idea untuk mencipta. Analisis Kupasan Mutu Jawapan (KMJ) murid dalam peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) 2013 dan 2014 membuktikan bahawa murid-murid KM tidak berupaya untuk mencipta pantun dan sajak yang menepati ciri-ciri sebuah puisi (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2015 & 2014). Antaranya proses penciptaan pantun, Analisis KMJ (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2015 & 2014) mendapati bahawa calon-calon SPM tidak dapat menghasilkan pantun yang menepati ciri-ciri pantun yang baik, seperti tidak mempunyai pembayang dan maksud pada setiap rangkap pantun, pembinaan rima akhir setiap rangkap adalah bebas dan bilangan perkataan setiap baris tidak berada dalam lingkungan empat hingga lima patah perkataan. Selain itu, bilangan suku kata setiap baris juga tidak berada dalam lingkungan 12 suku kata sebaris.

Kajian Tengku Fairuse (2015) juga mendapati bahawa proses PdP dalam bilik darjah masih berada pada aras rendah dan kajian ini disokong oleh kajian Che Zahariah dan Fadzilah (2011) yang mendapati bahawa guru-guru tidak mengajar murid menguasai KBAT seperti kemahiran mencari, memahami, menganalisis dan menggunakan maklumat. Dalam hal ini, kajian Rajendran (2000) juga mendapati bahawa murid-murid KM gagal mentafsir, menganalisis dan menilai kandungan teks yang dikaji kerana murid-murid KM kurang diaplikasikan dengan kemahiran berfikir aras tinggi dalam proses PdP sedangkan proses pengajaran kesusasteraan mempunyai perkaitan yang rapat dengan kemahiran berfikir aras tinggi. Hal ini menunjukkan bahawa kesediaan guru-guru untuk mengajar kemahiran berfikir kepada murid-murid amat kurang jika dibandingkan dengan kesediaan mereka untuk mengajar subjek kepakaran masing-masing (Rajendran, 2017).

Hasil daripada kajian-kajian ini menunjukkan satu senario negatif kerana ia menghalang perkembangan minda murid-murid untuk memproses kemahiran berfikir. Guru seharusnya memastikan peruntukan tumpuan, masa dan ruang yang secukupnya bagi proses kemahiran berfikir berlangsung dalam bilik darjah (Rajendran, 2017). Kajian Gabbin (2002) dan Nooraishah (2004) pula menyatakan antara sebab lain murid tidak menguasai KBAT kerana mereka tidak diberi peluang untuk menguasai aspek KBAT seperti menganalisis, mensintesis, penilaian, membuat keputusan, menyelesaikan masalah dan kemahiran komunikasi. Sebaliknya murid-murid hanya menerima sahaja apa yang diberikan oleh guru tanpa memberi peluang untuk mereka berfikir (Chew, 2006; Abd. Hamid, 2006) dan menghafal segala maklumat yang diberikan kepada mereka (Mat Asuar, 2008).

Amalan pedagogi seperti ini lebih berpusatkan guru (*Teacher centered*) dan gaya pengajaran sehalu (*chalk and talk*) (Rajendran, 1998 & 2001) untuk menyampaikan kandungan pelajaran. Kaedah berpusatkan guru ini menyebabkan pembinaan pengetahuan baharu berdasarkan pengetahuan dan pengalaman sedia ada murid-murid menjadi terbatas (Zamri & Nur Aisyah, 2011), sedangkan dalam kajian Rajendran (2000) mendapati bahawa dalam proses PdP Kesusasteraan Melayu, penglibatan murid yang aktif merupakan aspek yang paling penting dalam usaha mengajar kemahiran berfikir aras tinggi. Oleh itu, proses pembelajaran yang masih lagi berpusatkan guru atau kaedah pengajaran tradisional untuk menyampaikan maklumat (Zamri & Nor Razah, 2011) menyebabkan guru gagal merangsang pemikiran murid kerana murid hanya bertindak sebagai pendengar sahaja dan mereka tidak berpeluang untuk mengaplikasikan proses berfikir.

Dapatan kajian juga mendapati kemahiran berfikir gagal diaplikasikan kerana murid-murid masih lagi dibebani dengan proses pembelajaran untuk peperiksaan (Mladenovic, 2001; Chew, 2006; Rosnani, 2012; Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012a; Siti Khariah, 2013; Rohaida & Zamri, 2015). Kajian Chew (2006) menjelaskan bahawa peruntukan masa hanya 120 minit seminggu untuk subjek KM sedangkan murid perlu mengkaji semua aspek struktural dalam teks sastera. Kajian Sukiman et al. (2011) dan Mat Asuar (2008) pula menunjukkan bahawa tekanan untuk menghabiskan silibus menyebabkan guru hanya memfokuskan PdP untuk proses menghafal dan mengingat (Mat Asuar, 2008).

Oleh sebab itu, dalam kajian ini penyelidik membangunkan modul MAi-T yang mengaplikasikan kemahiran berfikir aras tinggi dan Peta Pemikiran i-THINK

sebagai satu usaha untuk membudayakan kemahiran berfikir dalam proses PdP KM. Sehubungan itu, kajian ini menggunakan modul MAi-T yang mengaplikasikan tujuh daripada lapan Peta Pemikiran i-THINK (Hyerle, 2007; Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012a). Berdasarkan aktiviti-aktiviti dan soalan-soalan yang diaplikasikan dalam modul MAi-T dapat membantu murid-murid menganalisis, menilai serta mencipta sajak dan pantun kerana modul ini menggunakan kaedah penyusunan grafik Peta Pemikiran i-THINK. Sebagaimana yang ditegaskan oleh Hyerle (2000) bahawa peta pemikiran dapat meningkatkan kemahiran kognitif murid, iaitu mendefinisikan konsep, menerangkan, mengenal pasti, mengkategorikan dan menyusun maklumat, menyusun, banding beza, sebab dan akibat, menganalisa dan membuat keputusan. Pandangan Hyerle disokong oleh kajian Rajendran (2000) bahawa penggunaan pengurusan grafik membantu murid menyusun proses pemikiran, menguasai langkah-langkah asas sesuatu kemahiran dengan cara yang teratur dan menilai apa yang sudah diketahui dan apa yang belum diketahui.

1.4 Tujuan Kajian

Kajian ini mempunyai dua tujuan utama. Tujuan pertama ialah mereka bentuk modul pengajaran KM berasaskan Peta Pemikiran i-THINK, iaitu Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T). Modul ini akan dinilai melalui program penilaian formatif, iaitu melibatkan tiga peringkat penilaian. Oleh itu, tujuan kajian pertama melibatkan dua fasa. Fasa I, ialah Fasa Penghasilan Modul dan fasa II ialah Fasa Penilaian Formatif.

Tujuan kajian yang kedua ialah untuk menguji keberkesanan modul MAi-T ke atas tahap KBAT murid KM dan keupayaan murid KM mencipta puisi ke atas sekumpulan murid tingkatan empat. Satu kajian kuasi eksperimen dilaksanakan untuk melihat kesan olahan pengajaran ini (modul MAi-T) terhadap tahap kemahiran berfikir aras tinggi dan keupayaan murid KM menghasilkan puisi.

1.5 Objektif Kajian

Objektif kajian ini dijalankan adalah:

1. Membina Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T).
2. Mengkaji kesan penggunaan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) terhadap tahap kemahiran berfikir aras tinggi murid Kesusasteraan Melayu.
3. Mengkaji keupayaan murid Kesusasteraan Melayu menghasilkan puisi setelah menggunakan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T).
4. Mendapatkan pandangan murid Kesusasteraan Melayu terhadap keberkesanan penggunaan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T).
5. Mendapatkan pandangan guru Kesusasteraan Melayu terhadap keberkesanan penggunaan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T).

1.6 Soalan Kajian

Kajian ini dijalankan untuk menjawab persoalan berikut:

1. Bagaimanakah Modul MAi-T direkabentuk bagi digunakan dalam pengajaran puisi dalam mata pelajaran Kesusasteraan Melayu?
2. Bagaimanakah Modul MAi-T dinilai kesesuaiannya bagi digunakan dalam pengajaran puisi dalam mata pelajaran Kesusasteraan Melayu?

3. Adakah penggunaan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) memberi kesan signifikan terhadap tahap kemahiran berfikir aras tinggi murid Kesusasteraan Melayu?
4. Sejauh manakah murid Kesusasteraan Melayu berupaya menghasilkan puisi setelah menggunakan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T)?
5. Apakah pandangan murid Kesusasteraan Melayu terhadap keberkesanan penggunaan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T)?
6. Apakah pandangan guru Kesusasteraan Melayu terhadap keberkesanan penggunaan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T)?

Soalan 1 dan soalan 2 dijawab dalam Bab 4, manakala soalan 3 hingga soalan 6 dijawab dalam Bab 5.

1.7 Hipotesis Kajian

Hipotesis nul kajian ini ialah:

H_{01} : Penggunaan Modul Aktiviti i-THINK (MAi-T) tidak memberi kesan signifikan ke atas tahap kemahiran berfikir aras tinggi murid Kesusasteraan Melayu.

1.8 Kepentingan Kajian

Kepentingan kajian ini boleh digunakan untuk melihat aspek kepentingan KBAT dan Peta Pemikiran i-THINK dalam modul MAi-T terhadap individu mahupun kepada pihak institusi-institusi yang berkenaan. Antara individu yang terlibat seperti murid dan guru, manakala institusi yang berkenaan ialah seperti institusi pengajian pendidikan, Bahagian Pembangunan Kurikulum (BPK) dan Lembaga Peperiksaan Malaysia (LPM).

Pertama, modul MAi-T yang dihasilkan dalam kajian ini diharapkan boleh diguna untuk meningkatkan tahap kemahiran berfikir aras tinggi murid KM. Dalam subjek KM, kemahiran berfikir merupakan salah satu Kemahiran Bernilai Tambah (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2003) yang perlu dikuasai murid, dan kemahiran ini akan lebih mudah dikuasai sekiranya alat berfikir yang sesuai digunakan. Sebagai contoh, untuk mengajar perbezaan bentuk pantun dua kerat dan bentuk pantun empat kerat. Selain daripada guru menjelaskan definisi bentuk pantun dua kerat dan bentuk pantun empat kerat kepada murid, guru juga boleh meminta murid mencatatkan bentuk pantun dua kerat dan bentuk pantun empat kerat dengan menggunakan Peta Buih Berganda, iaitu salah satu daripada lapan Peta Pemikiran i-THINK. Perbezaan bentuk pantun dua kerat dan bentuk pantun empat kerat digambarkan secara visual menyebabkan ia lebih mudah untuk difahami murid. Pengetahuan murid bukan sahaja dapat dipertingkatkan, malah murid juga dapat berfikir untuk membuat keputusan yang wajar hasil daripada penilaian yang terdapat dalam karya yang dibincangkan. Keupayaan membuat keputusan merupakan salah satu daripada aspek kemahiran berfikir aras tinggi yang perlu dikuasai murid dalam kurikulum subjek KM (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2003a).

Kedua, contoh Rancangan Pengajaran Harian (RPH) yang disediakan dalam kajian ini boleh dijadikan panduan kepada guru untuk merancang pelbagai aktiviti pembelajaran. Modul MAi-T yang dikemukakan dalam kajian ini boleh dijadikan alternatif kepada guru KM untuk mempelbagaikan lagi strategi pengajaran yang digunakan dalam pengajaran KM, terutamanya terhadap murid yang mempunyai aras kemahiran berfikir yang berbeza. Dengan mengambil kira kepentingan KBAT murid semasa mengajar KM, guru akan menggunakan mana-mana lapan peta pemikiran

yang terdapat dalam Peta Pemikiran i-THINK bagi membantu murid-murid membuat perkaitan antara konsep-konsep yang perlu dikuasai oleh murid.

Ketiga, kepada institusi pendidikan seperti Institut Pendidikan Guru (IPG) dan universiti-universiti yang menyediakan latihan dalam subjek KM. Kajian ini penting kerana modul MAi-T yang diguna boleh dijadikan asas panduan bagi menyediakan aktiviti-aktiviti PdP yang menekankan penggunaan tujuh peta pemikiran daripada lapan peta pemikiran i-THINK bagi mengajar tajuk yang berbeza dalam subjek KM, serta satu peta pemikiran yang ditambahbaik untuk disesuaikan dengan topik berkenaan dalam genre puisi.

Keempat, dapatan kajian ini boleh diguna oleh Bahagian Pembangunan Kurikulum (BPK), KPM sebagai asas untuk merangka strategi pengajaran KM yang mengambil kira penggunaan Peta Pemikiran i-THINK bagi meningkatkan tahap KBAT murid. Selain itu, modul MAi-T diharapkan boleh menjadikan proses PdP subjek KM lebih menyeronokkan, meyakinkan, dan fleksibel untuk dilaksana mengikut konteks tahap KBAT murid KM.

Kelima, kajian ini juga adalah diharapkan dapat digunakan oleh Lembaga Peperiksaan Malaysia (LPM) untuk merangka soalan-soalan KM peringkat Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) yang beraras tinggi dan menepati Taksnomi Bloom versi Anderson dan Krathwohl (2001).

1.9 Rasional Kajian

Rasional kajian ini dijalankan ialah, pertama; melalui PPPM 2013-2025 (Kementerian Pendidikan Malaysia, 2013), KPM telah melakukan satu transformasi pendidikan iaitu memperkenalkan program i-THINK dengan kerjasama Majlis Inovasi Malaysia (MIM) sebagai satu usaha untuk menghadapi cabaran pendidikan menjelang abad ke-21 dan mengekalkan daya saing di peringkat dunia. Dalam hal ini, KPM dan Agensi Inovasi Malaysia (AIM) telah membentuk kerjasama untuk memperkenalkan program i-THINK yang bertujuan untuk mempertingkatkan dan membudayakan kemahiran berfikir dalam kalangan murid.

Menerusi program ini guru dan murid perlu menggunakan alat berfikir dalam pengajaran dan pembelajaran di samping melaksanakan aktiviti kemahiran berfikir aras tinggi bagi menghasilkan murid yang berinovatif (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012a; Agensi Inovasi Malaysia, 2012). Dengan mengintegrasikan kandungan pengetahuan KM dan peta pemikiran yang terdapat dalam program i-THINK, murid bukan sahaja dilihat berpotensi untuk meningkatkan kefahaman dalam mata pelajaran KM, malah pada masa yang sama dapat meningkatkan kemahiran berfikir aras tinggi murid berkenaan.

Kedua, program i-THINK adalah program usahasama KPM dengan AIM untuk membantu pihak sekolah memupuk kemahiran berfikir, menyemai budaya pembelajaran sepanjang hayat, mahir menyelesaikan masalah dan berupaya berfikir secara kreatif dan kritis dalam kalangan murid (Kementerian Pelajaran Malaysia, 2012a; Mazwin, 2012). Sebagai permulaan, program ini telah dilaksanakan ke atas